

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619203094
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6619203094.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: C. stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom H. XX, XXX XX H., V.: XX XXX XXX, proti žalovaným: 1/ S. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. S. XXX, 2/ U. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. S. XXX, v konaní o zaplatenie XX XXX,XX J. s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 17Csp/77/2019 - 77 zo dňa 17. októbra 2019 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol m e n í tak, že žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 5,79 % p. a. zo sumy 43 644,29 Eur od 27.06.2018 do zaplatenia, v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n í spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 45 163,23 Eur s 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 27. 06. 2018 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok); v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok) a žalobcovi priznal voči žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (tretí výrok).

2. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako spoludlžníkom dňa 18. 07. 2016 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej aj „zmluva o úvere“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru pod č. XXXXXXXX X XX vo výške 45 000,- Eur, ktorý sa mal pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok na pridelenie do cieľovej sumy zmeniť na stavebný úver č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 26 771,55 Eur. Žalovaní 1/ a 2/ sa zaviazali splácať úroky medziúveru mesačne splátkou v sume 217,13 Eur splatnou do 15. dňa v mesiaci. Úroková sadzba medziúveru bola vo výške 5,79 % p. a. Zároveň sa zaviazali na mesačný vklad vo výške 68,71 Eur na účet zmluvy o stavebnom sporení vždy do 15. dňa v mesiaci s počtom vkladov 254. Výška splátky stavebného úveru bola 285,84 Eur so splatnosťou splátky 15. deň v mesiaci a ich počet bol určený na 106. Úroková sadzba stavebného úveru bola 2,90 %. Konečná splatnosť úveru mala nastať dňa 15. 07. 2046. Žalovaní 1/ a 2/ porušili zmluvné dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať a preto ich žalobca vyzval listom zo dňa 04. 06. 2018 na doplatenie omeškaných splátok, pričom ich zároveň upozornil, že v prípade ich

nesplatenia vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Nakoľko žalovaní 1/ a 2/ omeškané splátky nedoplatili, vyhlásil žalobca dňa 26. 06. 2018 mimoriadnu splatnosť úveru.

3. Zmluvný vzťah medzi stranami sporu vyhodnotil súd prvej inštancie ako spotrebiteľský podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „O. z.“). Za preukázaný mal súd prvej inštancie nárok žalobcu na zaplatenie sumy 43 644,29 Eur a úrok z medziúveru do mimoriadneho zosplatenia vo výške 1 518,94 Eur a preto zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 45 163,23 Eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 27. 06. 2018 do zaplatenia tak ako žiadal žalobca, keďže až v tom čase boli žalovaní 1/ a 2/ v omeškaní s plnením dlhu po jeho mimoriadnom zosplatení.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že úver je odplacným právnym úkonom, pričom odplatu predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa veriteľ zaväzuje, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Pokiaľ si strany zmluvy o úvere dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplacným úrokom, ktorý má sankčnú povahu, pričom jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit). Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu do konečnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie ďalej vyslovil názor, že využitím práva predčasného zosplatenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku a dlžník stráca výhodu splátok splatných do termínu konečnej splatnosti, teda čerpané peňažné prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú - do konečnej splatnosti. Nakoľko musí dlžník vrátiť dlžnú sumu čerpania veriteľovi predčasne, ten je bez nároku na zmluvne dohodnutú odmenu po dobu úroku splatného po predčasnom zosplatení úveru. V predmetnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru dňa 26. 06. 2018, čím došlo z jeho strany k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru, a preto po splatnosti úveru žalobca už nemá nárok na úroky z úveru a nastupuje režim platenia úroku z omeškania. S poukazom na uvedené dospel súd prvej inštancie k záveru, že nie je možné žalobcovi priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru a žalobu v tejto časti zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) v spojení s § 262 ods. 1 a 2 C. s. p.

6. Proti druhému výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zamietol, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p., že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za to, že nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie spočíva v nepriznaní nároku na zmluvné úroky za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalobcovi.

7. Žalobca uviedol, že uplatnený nárok veriteľa na zmluvný úrok za úver od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich reálneho vrátenia vyplýva priamo z Obchodného zákonníka a nevylučujú ho ani žiadne ustanovenia § 52 a nasl. O. z., či ustanovenia iného právneho predpisu prijatého na ochranu spotrebiteľa. Ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň aj právo na úroky z úveru za stavu absencie požičanej sumy istiny. Aplikácia Obchodného zákonníka na právny vzťah založený zmluvou o úvere vyplýva priamo zo zákona z kogentného ustanovenia § 1 a § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v rozsahu v akom neodporujú úprave obsiahnutej v § 52 a nasl. O. z.

8. Veriteľ až do reálneho vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov nemá skutočnú možnosť disponovať týmito prostriedkami a stráca zisk. Úroky za úver sú plnením zo strany žalovaných ako cena obetovanej príležitosti žalobcu nakladať s poskytnutými peňažnými prostriedkami a dosiahnuť zisk. Nakoľko prostriedky sú v dispozícii žalovaných, hoci protiprávne, žalobca naďalej s nimi nemôže nakladať. Zosplatenie je výslovným právom veriteľa a ochranou veriteľa v prípadoch, ak si dlžníci neplnia povinnosti riadne a včas. Sankciou je jedine úrok z omeškania, ktorý vyplýva priamo zo zákona a núti dlžníkov, aby čím najskôr uhradili dlžnú pohľadávku pod hrozbou narastania pohľadávky vo forme úrokov z omeškania. Účelom ustanovenia § 565 O. z. a § 53 ods. 9 O. z. je poskytnúť veriteľovi právne prostriedky na jeho ochranu pre prípad omeškania dlžníka s plnením splátok a nie zhoršenie postavenia

veriteľa oproti postaveniu, ktoré mal pred uplatnením tohto práva. Súd prvej inštancie zhoršil postavenie veriteľa tým, že zaviazal žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, ktorý je nižší ako bol zmluvne dojednaný úrok za úver vo výške 5,79 % ročne.

9. Splatnosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver nie je novou povinnosťou, ktorú by dlžník pred tým nemal. Zmena podmienok potom spočíva v tom, že sa celá pohľadávka stáva splatnou na žiadosť veriteľa bez ohľadu na dohodnutú lehotu vrátenia. Ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka spája splatnosť záväzku platiť úroky so splatnosťou záväzku vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky. A contrario, pokiaľ nedôjde k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník je povinný platiť úroky z úveru.

10. Na podporu svojej argumentácie poukázal žalobca na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30. 07. 2019, v ktorom Najvyšší súd SR výslovne konštatoval oprávnenosť nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi na úroky za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a na ďalšie rozhodnutia všeobecných súdov (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Cob/403/2015 zo dňa 16.12.2015, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/128/2013 zo dňa 15.01.2014, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Cob/403/2015 zo dňa 16.12.2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/239/2015 zo dňa 28.01.2016 a iné).

11. Žalobca uviedol, že úrok za úver až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov predpokladá aj § 13 ods. 3, § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a § 503 ods. 3, § 506 Obchodného zákonníka.

12. Žalobca preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že zaviazže žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi úrok za úver vo výške 5,79 % ročne zo sumy 43 644,29 Eur od 27. 06. 2018 do zaplataenia a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

13. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

14. Krajský súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalobcu podľa § 34 C. s. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že dôkazy vykonané súdom prvej inštancie nebolo potrebné doplniť ani zopakovať a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C. s. p.). Odvolací súd viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 C. s. p.), ako aj rozsahom a odvolacím dôvodom žalobcu (§ 379, § 380 ods. 1 C. s. p.) preskúmal vec z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu žalobcu a dospel k názoru, že odvolanie je dôvodné a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhom výroku vo veci samej podľa § 388 C. s. p. zmenil.

15. V zmluve o úvere zo dňa 18. 07. 2016 sa jej účastníci Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. ako veriteľ a S. C. ako dlžník a U. C. ako spoludlžník dohodli, že dlžníkovi veriteľ poskytne medziúver vo výške 45 000,- Eur s úrokovou sadzbou 5,79 % p. a. a po splnení podmienok na pridelenie cieľovej sumy sa medziúver zmení na stavebný úver vo výške cca 26 771,55 Eur s úrokovou sadzbou 2,90 % p. a. Účelom poskytnutia úveru mala byť úhrada záväzkov súvisiacich so stavebnými účelmi v zmysle § 11 ods. 1 písm. c), i), k), l), o) zákona o stavebnom sporení. V zmluve bol dohodnutý aj konkrétny spôsob splácania úveru vždy k 15. dňu v mesiaci s tým, že výška mesačnej splátky medziúveru bola 217,13 Eur a ich počet bol určený na 254 a výška mesačnej splátky stavebného úveru bola 285,54 Eur a ich počet bol určený na 106. Prvá splátka úveru mala byť splatná 15. deň mesiaca nasledujúceho po uzatvorení úverovej zmluvy. Zároveň sa dlžník zaviazal na mesačný vklad vo výške 68,71 Eur na účet zmluvy o stavebnom sporení vždy do 15. dňa v mesiaci s počtom vkladov 254. Konečná splatnosť medziúveru/ stavebného úveru bola do 15. 07. 2046.

16. Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 O. z. Otázky vzniku zmluvného vzťahu zo zmluvy o úvere, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, sú predmetom úpravy Obchodného zákonníka. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym

obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obchodného zákonníka o zmluve o úvere § 497 a nasledujúce.

17. V dôsledku odvolania žalobcu bolo potrebné posúdiť, či súd prvej inštancie zaujal správny právny názor k časti uplatňovaného nároku žalobcom zodpovedajúceho dohodnutému úroku z úveru vo výške 5,79 % p. a. z dlžnej istiny od 27. 06. 2018 do zaplatenia, ktoré nepriznal žalobcovi s odôvodnením, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru môže veriteľ oprávnenne požadovať len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, t.j. do 26. 06. 2018, pričom po splatnosti úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

18. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka je určenie zmluvných strán, výšky úveru a záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie dlžníka peňažné prostriedky v dohodnutej výške, ako aj záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky. Obchodný zákonník nemá priamu úpravu, z ktorej by vyplývalo, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatenia úveru iba do okamihu tohto zosplatenia alebo mu tieto úroky patria až do doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom. Takáto úprava absentuje aj pri zmluve o pôžičke podľa § 657 Občianskeho zákonníka alebo v zákone č. 129/2010 Z. z. Snahou zákonodarcu o úpravu tejto otázky priamo v Občianskom zákonníku bola navrhovaná zmena ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov tak, že sa na konci tohto ustanovenia mala pripojiť veta: „úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“. Navrhovanú zmenu odôvodňovala dôvodová správa nasledovne: „V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. Povedané inak, ak bol úver dojednaný na dobu 10 rokov, v 3. roku došlo k jeho jednorazovému zosplateniu podľa § 53 ods. 9 OZ, za obdobie zvyšných 7 rokov už veriteľovi nebudú patriť odplatné úroky. V týchto prípadoch bude mať po jednorazovom zosplatení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatenie úveru“. Navrhovaná zmena sa do zákona č. 106/2014 Z. z. nepremietla v dôsledku pozmeňujúceho návrhu Ústavnoprávneho výboru Národnej rady Slovenskej republiky, ktorý uznesením z 18. marca 2014 č. 392a navrhol v článku I. vypustiť bod 5 v znení: „V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565“ z dôvodu možného spôsobenia problémov v aplikačnej praxi.

19. Odvolaciemu súdu sú z jeho rozhodovacej činnosti známe rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie vychádzajúce z názoru, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu (napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 25Co/400/2014 z 29. 07. 2015, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/4/2017 zo 16. 02. 2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/296/2016), ale aj opačné rozhodnutia obsahujúce názor, že povinnosť platiť úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov v spotrebiteľských vzťahoch trvá aj po splatnosti pohľadávky až do vrátenia úveru (napríklad uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/41/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/432/2015, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 14Co/108/2014), čím odvolací súd poukazuje na to, že prax súdov pri rozhodovaní o nároku na zmluvné úroky z úveru po jeho zosplatení je rôzna.

20. Podľa článku X. zmluvy o úvere má veriteľ právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti v prípade, ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru dňa 26. 06. 2018, po predchádzajúcom upozornení na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04. 06. 2018, z dôvodu porušenia povinností žalovaných 1/ a 2/ splácať úver riadne a včas. V článku 10.16 zmluvy o úvere bolo dohodnuté, že vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru je dlžník povinný zaplatiť celý zostatok úveru vrátane príslušenstva veriteľovi v lehote určenej

veriteľom v písomnom Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru. Ku dňu podania žaloby vyčíslil žalobca nezaplatenú istinu vo výške 43 644,29 Eur a zmluvný úrok do 26. 06. 2018 (zosplatnenia) vo výške 1 518,94 Eur, všetko spolu 45 163,23 Eur. Zároveň si žalobca uplatnil aj zmluvný úrok vo výške 5,79 % ročne z dlžnej istiny od 27. 06. 2018 do zaplatenia a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 45 163,23 Eur od 27. 06. 2018 do zaplatenia.

21. Podstatnou otázkou pre rozhodnutie o odvolaní žalobcu je, či je možný súbeh úrokov z úveru aj úrokov z omeškania alebo sa navzájom vylučujú. Z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka tento záver nevyplýva. Ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka neupravuje dobu, dokedy je dlžník povinný platiť úroky z úveru, iba splatnosť úrokov a dispozitívne v odseku 3 poslednej vete povinnosť dlžníka zaplatiť úroky len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov v prípade vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov dlžníkom pred dobou určenou v zmluve. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Prípustnosť dohody účastníkov zmluvy o úvere o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu Českej republiky, ktorá je aplikovateľná v Slovenskej republike vzhľadom na v minulosti totožnú a v súčasnosti príbuznú právnu úpravu úverov poskytnutých spotrebiteľom. V rozhodnutí sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2017 Najvyšší súd Českej republiky vyslovil záver, že nie je možné vylúčiť, aby si zmluvné strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky aj za dobu, počas ktorej bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi) teda aj za dobu, počas ktorej je dlžník v omeškaní so splnením svojho záväzku z dôvodu, že istinu v dohodnutej dobe splatnosti veriteľovi nevráti. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí výslovne uviedol, že zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, úrok z omeškania predstavuje zákonnú sankciu za omeškanie so zaplatením istiny a oba nároky môžu existovať vedľa seba. Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy podľa dohody zmluvných strán. O možnom súbehu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania pri pôžičke je rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. 07. 2014 sp. zn. 33Cdo/1401/2014. Najvyšší súd tu zdôraznil, že oba úroky môžu byť veriteľom požadované vedľa seba bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná alebo nejedná o občianskoprávny vzťah. S odkazom na ďalšie svoje rozhodnutia (sp. zn. 33Odo/518/2003 z 25. 09. 2003, sp. zn. 33Odo/657/2005 z 27. 06. 2007, sp. zn. 33Cdo/1401/2014 z 24. 07. 2014) Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí z 21. 08. 2014 sp. zn. 33Cdo/212/2014 dal jednoznačnú odpoveď, že „dohodnuté úroky z úveru predstavujú odmenu za požičanie peňazí a úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinností, t. j. za nezaplatenie dlhu riadne a včas. Kým povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva bez ďalšieho zo zákona ako dôsledok omeškania so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní so splnením dlhu, môže veriteľ požadovať dohodnuté úroky a úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj u bezúročnej (bezodplatnej) pôžičky. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať vedľa seba. Z uvedeného výkladu vyplýva záver, že pre posúdenie primeranosti výšky úrokového zaťaženia nie je možné obe sadzby úrokov sčítať a že zákonné úroky z omeškania nenahrádzajú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dohodli“.

22. S poukazom na vyššie uvedené nie je správny názor súdu prvej inštancie, že riadny úrok z úveru predstavuje odplatu veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dohodnutú dobu do konečnej splatnosti úveru, a nakoľko zosplatnením celého úveru došlo k určeniu predčasnej konečnej splatnosti úveru žalobca už nemá po zosplatnení nárok na úroky z úveru, ale len na úroky z omeškania, a preto odvolací súd zmenil podľa § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie a vyhovel žalobe v časti zmluvných úrokov po dobe splatnosti úveru až do zaplatenia tak ako je špecifikované v I. výroku tohto rozsudku.

23. Výrok o trovách konania je podľa § 379 písm. a) C. s. p. závislým výrokom na rozhodnutí vo veci samej. Podľa § 396 ods. 2 C. s. p., ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Odvolací súd v súlade s § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. rozhodol o trovách konania (prvoinštančného aj odvolacieho) tak, že žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % vzhľadom na jeho plný úspech v konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti II. výroku tohto rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania v zmysle §

262 ods. 2 C. s. p. Z toho dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie náhrady trov konania podľa § 232 ods. 2 C. s. p. od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

24. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.)

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).